

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Kroatië toegetreden tot de EU

1 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- beschrijving van het eerste kenmerk van staatsvorming (interne soevereiniteit) ondersteund door een gegeven uit de inleiding 1
- beschrijving van het tweede kenmerk van staatsvorming (externe soevereiniteit) ondersteund door een gegeven uit de inleiding 1

voorbeeld van een juist antwoord:

Vóór 2004 was er in Kroatië sprake van staatsvorming omdat

- er ten eerste een centraal gezag was over een bevolking binnen bepaalde landsgrenzen (interne soevereiniteit). Dit kan afgeleid worden uit het gegeven dat Kroatië zich in 1991 onafhankelijk verklaarde (regel 2 van de inleiding) 1
- ten tweede de soevereiniteit van het gezag van Kroatië werd erkend door andere staten (externe soevereiniteit). Dit blijkt uit het feit dat Kroatië in 1992 door de lidstaten van de EU werd erkend (regel 7 van de inleiding) 1

Opmerking

Geen scorepunt toekennen wanneer alleen een kenmerk of alleen een gegeven wordt genoemd.

2 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

uitleg dat er in Kroatië sprake is geweest van institutionalisering ondersteund met een voorbeeld uit tekst 1: 'hervorming van politieke instituties'

voorbeeld van een juist antwoord:

Hervorming van politieke instituties in Kroatië, onder andere op het gebied van de rechterlijke macht en grondrechten (r. 21-24), is een proces van institutionalisering: een **complex van formele regels is ontstaan dat het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties rond politieke besluitvorming / met betrekking tot de staat reguleert** (bijvoorbeeld politici dienen zich niet te bemoeien met rechtszaken, de overheid dient allerlei vrijheidsrechten van burgers te respecteren).

Opmerking

Geen scorepunt toekennen aan alleen een juist voorbeeld.

Vraag	Antwoord	Scores
3	maximumscore 4	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> noemen van twee theorieën van internationale verhoudingen (liberale theorieën of politiek-psychologische theorieën of sociaal-constructivistische theorieën) met kenmerk (per theorie met kenmerk 1 scorepunt) 	2
	<ul style="list-style-type: none"> twee voorbeelden (één per kenmerk) uit tekst 1 (per voorbeeld 1 scorepunt) 	2
	voorbeelden van een juist antwoord (twee van de volgende drie):	
	<ul style="list-style-type: none"> Kenmerk van liberale theorieën van internationale verhoudingen: Liberale theorieën wijzen op het belang van internationale samenwerking omdat deze bijdraagt aan vooruitgang, vrede en welvaart tussen de landen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Dit kenmerk van liberale theorieën is te herkennen in de uitspraak van mevrouw Pusic “landen laten samenwerken die eeuwenlang op voet van oorlog hadden geleefd.” (r. 54-56) / “De grondleggers van de EU hebben een manier gevonden om oorlog uit te bannen en die manier werkt nog altijd, lang na hun dood.” (r. 60-63) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Kenmerk van politiek-psychologische theorieën van internationale verhoudingen: De verhoudingen tussen staten worden mede bepaald door direct betrokkenen bij internationale zaken zoals staatshoofden, ministers, diplomaten. (Hun karakter, hun capaciteiten, hun attitudes, hun kennis, e.d. zijn in grote mate bepalend voor de internationale machtsverhoudingen.) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Politiek-psychologische theorieën zijn te herkennen in de verwijzingen van mevrouw Pusic naar de grondleggers van de Europese eenheid. Zij zegt dat de Nobelprijs voor de Vrede “niet voor ons is maar voor de grondleggers van de Europese eenheid.” Deze mensen hebben “iets uitzonderlijks bedacht” (r. 45-51) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Kenmerk van sociaal-constructivistische theorieën van internationale verhoudingen: Sociaal-constructivistische theorieën gaan ervan uit dat de sociale wereld, waaronder de verhoudingen tussen staten, bestaat in de ideeën, de gedachten, de betekenissen van mensen die er deel van uitmaken. / De verhoudingen tussen staten is gemaakt en wordt in stand gehouden of veranderd door het denken van mensen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal-constructivistische theorieën zijn te herkennen in de uitspraak van mevrouw Pusic dat de grondleggers van de Europese eenheid “iets uitzonderlijks bedacht hebben. Politiek en organisatorisch het beste idee dat de mensheid ooit heeft bedacht: landen laten samenwerken...” (r. 46-54) 	1

Opmerking

Geen scorepunt toekennen wanneer alleen twee theorieën zijn genoemd.

Vraag	Antwoord	Scores
4	<p>maximumscore 3</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noemen van een hoofddoel van Europese samenwerking: het vergroten van welvaart / brengen van economische voorspoed van de afzonderlijke lidstaten 1 • gevolg aangeven van het realiseren van het economisch hoofddoel welvaart voor globalisering: lidstaten van de EU zijn economisch steeds afhankelijker van elkaar geworden 1 • gevolg aangeven van economische samenwerking voor globalisering op politiek gebied: intensievere politieke samenwerking waardoor de lidstaten op het gebied van politieke besluitvorming ook afhankelijk van elkaar zijn geworden 1 <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het hoofddoel is het vergroten van welvaart van de afzonderlijke lidstaten. 1 • Om dit doel te bereiken raakten de economieën van lidstaten steeds meer met elkaar vervlochten (aspect van globalisering) en werd het bereiken van de welvaart van het ene land afhankelijk van Europese besluitvorming over economische zaken (o.a. het ontstaan van interne markt met vrij verkeer van goederen en mensen; intrede euro) 1 • Door samenwerking op economisch gebied werden de landen min of meer gedwongen om ook politiek meer met elkaar samen te werken. Deze hechtere politieke samenwerking kreeg vorm in een steeds omvangrijkere en machtigere EU. Deze hechtere politieke samenwerking (steeds ingrijpendere Europese regelgeving) zorgde op haar beurt voor nog grotere afhankelijkheden tussen de afzonderlijke EU-lidstaten (zelfs landen die niet tot de EU behoren moeten zich conformeren aan EU-beleid) 1 	
5	<p>maximumscore 2</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • twee kenmerken van de nationalistische school (critici van de modernistische school) met een passend gegeven uit tekst 2 (per kenmerk met gegeven 1 scorepunt) 2 <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eerste kenmerk van de nationalistische school: De nationalistische school gaat uit van het bestaan van oude landgebieden waarin mensen wonen met een gedeelde cultuur en taal. Dit kenmerk komt overeen met het volgende gegeven uit tekst 2: een ruime meerderheid van het grondgebied wordt bevolkt door Kroaten met een eigen taal en godsdienst (regels 7-11) 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
	<ul style="list-style-type: none"> Het tweede kenmerk van de nationalistische school: Onder de bewoners van een bepaald grondgebied is sprake is van een groepsbewustzijn, van een eigen culturele identiteit. / Er is sprake een van groepsbewustzijn dat gekoppeld wordt aan een politieke gemeenschap, grondgebied of politieke soevereiniteit. Dit kenmerk komt overeen met het volgende gegeven uit tekst 2: Kroatië bestaat als land al eeuwenlang, is in de middeleeuwen een koninkrijk geweest (regels 16-18) / Er ontstonden in het verleden politieke-culturele bewegingen die streefden naar meer autonomie (regels 23-31) 	1
	<p><i>Opmerking</i> <i>Geen scorepunt toekennen wanneer alleen de nationalistische school is genoemd.</i></p>	
6	<p>maximumscore 2 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> weergeven van de rol die de Raad van de Europese Unie heeft in de Europese besluitvorming waardoor de macht van Kroatië is toegenomen gebruik van het kernconcept macht 	1 1
	<p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rol van de Raad van de Europese Unie: De macht van Kroatië neemt toe omdat de ministers van Kroatië als lid van de Raad mede beslissen over Europese wetgeving die ook van belang is voor Kroatië (bijvoorbeeld economisch). (Het land had geen invloed op de Europese besluitvorming toen het nog geen deel uitmaakte van de Europese Unie.) De macht van Kroatië is dus toegenomen omdat het land meer mogelijkheden heeft gekregen, namelijk beslissingsmogelijkheden binnen de Raad om bepaalde doelstellingen die voor Kroatië van belang zijn te bereiken (en daarmee is het vermogen om de handelingsmogelijkheden van anderen te beperken of te vergroten eveneens toegenomen) 	1 1
7	<p>maximumscore 2 een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> weergeven van de rol die de Raad van de Europese Unie heeft in de Europese besluitvorming waardoor de macht van Kroatië is afgenomen gebruik van het kernconcept macht 	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een juist antwoord:

- In de Raad is op veel terreinen – vooral op economisch gebied – sprake van supranationale besluitvorming. (Beslissingen in de Raad worden volgens bepaalde meerderheidsregels genomen.) Europese regels die door de Raad (en het Europees Parlement) zijn vastgesteld dient Kroatië als lidstaat uit te voeren of in te passen in nationale wetgeving 1
- De Kroatische overheid zal dus steeds minder zaken in volledige zelfstandigheid kunnen regelen. Het **vermogen** van Kroatië om eigen **doelstellingen te realiseren** en **zelfstandig te handelen wordt** dus **beperkt** 1

8 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- een uitleg vanuit het economisch belang (eerste uitgangspunt van het Nederlandse buitenlandbeleid) 1
- een uitleg vanuit het bevorderen van de internationale rechtsorde/ideële waarden (tweede uitgangspunt van het Nederlandse buitenlandbeleid) met gebruik van een voorbeeld uit tekst 3 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Vanuit het economisch belang: Bevordering van de handel is een belangrijk uitgangspunt van het Nederlandse buitenlandbeleid. Aansluiting van Kroatië met de EU zal de Nederlandse handel met Kroatië stimuleren 1
- Vanuit het bevorderen van de internationale rechtsorde/ideële waarden: Nederland streeft naar bevordering van de internationale rechtsorde en eist net als andere EU-landen dat Kroatië doorgaat met staatshervormingen waardoor corruptie en criminaliteit beter worden bestreden (regels 15-18 van tekst 3) 1

Opmerking

Geen scorepunt toekennen aan alleen een juist voorbeeld uit tekst 3.